

Leto 1906.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXV. — Izdan in razposlan dne 15. avgusta 1906.

Vsebina: (Št. 161—165.) 161. Razglas, s katerim se objavljajo dodatna določila k meroskusnemu redu z dne 19. decembra 1872. l. — 162. Ukaz, s katerim se deloma dopolnjuje ukaz z dne 21. avgusta 1871. l. glede predpisa o preskušnjah kandidatov za učiteljsko službo petja na srednjih šolah in učiteljiščih, nadalje goslanja, orgljanja in igranja na klavir na učiteljiščih. — 163. Razglas, da se opravila natiskovanja kolkovnih znamenj in kolkovanja inozemskih vrednostnih papirjev od dohodarstvenega in kolkovnega urada prenašajo finančni deželni blagajnici v Trstu. — 164. Ukaz o izpremembi rokov za vplačevanje hišne najmarine v okraju za pobiranje davkov Most. — 165. Razglas, s katerim se predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi edino za tehtanje prtljage potovalcem po železnici (potne prtljage) določene tehtnice mostovnice s kazalcem objavljajo v izpremenjenem in dopolnjenem besedilu.

161.

Razglas trgovinskega ministrstva z dne 17. julija 1906. l.,

s katerim se objavljajo dodatna določila k meroskusnemu redu z dne 19. decembra 1872. l. (drž. zak. št. 171).

Izvršuje zakon z dne 23. julija 1871. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1872), s katerim se je ustanovil nov red za mere in uteži, se javno naznanja nastopni, po c. kr. komisiji za pravilni meroskus izdani dodatek k meroskusnemu redu z dne 19. decembra 1872. l. (drž. zak. št. 171).

Določila tega dodatka dobé moč šest tednov po dnevu, katerega se razglasijo.

Fort s. r.

Petinštirideseti dodatek k meroskusnemu redu

z dne 19. decembra 1872. l.

K § 37 do 40.

V meroskusnouradno preskušnjo in poveritev se pripuščajo tudi saharometri za 0 do 8 odstotkov, ako ustrezajo nastopnim pogojem.

I. Določila o kakovosti saharometrov.

1. Iz čistega in povsod enako gostega stekla napravljeni saharometer ne sme biti daljši nego 440 mm; držajev premer naj ima najmanj 4 mm.

2. Kok držajev in tisti del njegov, ki se ga drži neposrednje, najmanj 2 mm dolg, morata biti opremljena s prevleko iz rdečega pečatnega voska.

Od spodnjega roba te prevleke mora gorenji rob papirnatih lestvice biti najmanj 10 mm narazen.

Spodnji rob papirnate proge sme biti k večjemu za 10 mm više nego pritopljishče med saharometrovim telesom in držajem.

3. Papirnato lestvico v držaju je razdeliti po desetinskih odstotkih od 0 do 8 odstotkov. Srednja razdalja dveh odstotkovih črtic, ki sledé druga drugi, ne sme biti manjša nego 20 mm.

Celim odstotkom ustrezajoče delne črtice je treba razločno oštevilčiti in te črtice morajo biti daljše od petdesetinskih črtic, te pa zopet daljše od desetinskih črt.

Najspodnja delna črta mora biti najmanj za 10 mm nad pritopljishčem držaja.

Razdalja zgornje delne črte od držajevega koka ne sme znašati manj nego 20 mm.

Razlika v legi posameznih delnih črt proti idealno neprestani delitvi ne sme iti čez 0.01 odstotka.

Podatki instrumenta ne smejo pri nobeni točki biti za več nego 0.2 odstotka različni od dolžnega podatka.

Omenjeno lestvico je dalje opremiti s fabrikijsko številko, z letno in mesečno številko nareje instrumenta in z oznamenilom „Saharometer za težne odstotke pri + 14° R. — čitaj od zgoraj“ in v držaju zgoraj pritrditi z vizjim klejem ter namestiti navadno majhno luknjico, spodaj s pečatnim nim voskom.

4. V saharometrovm telesu vtopljeni toplomer mora imeti zgoraj in spodaj pritrdjeno lestvico na papirju ali kartonu, na kateri je na sprednji strani delitev od 1° R. pod ničlo do 26° R. nad ničlo. Petične in desetične črte morajo biti primerno podaljšane in desetične tudi še razločno ošteviljene.

Razdalja stopinjskih črt 0 do 26 ne sme biti manjša nego 64 mm, delilni pogreški ne smejo biti čez 0.1°.

Lestvica mora imeti izrečno oznamenilo „Toplomer po Réaumurju“ in naj ima na zadnji strani ime in bivališče narejalca instrumenta in napis:

„Podatke tega instrumenta je reducirati po pripadnih uradnih tablah.“ (Primer. oddelek II, točko 7.)

Sme pa se tudi ime in bivališče narejalca eventualno povedati na saharometrični lestvici. (Primer. točko 3.)

Živo srebro mora ob dvigajoči se in padajoči toploti tvoriti popolnoma pravilen kok, se ne sme nikakor vleči pošev, se ne sme držati stekla, tudi se ne smejo delati mehurčki.

Ako se brez sunka obrne instrument, se nit živega srebra ne sme ločiti in se ne sme znižati; če se ohladi na 13° R. pod ničlo, se mora nit umakniti v rezervoar toplomerov.

Podatki toplomera, čigar kapilarna cev, ne da bi se kje razširila, mora biti ztegnjena v ost, smejo biti za 0.5° največ previsoki, oziroma prenizki.

II. Meroskusna preskušnja in poveritev.

5. Meroskusno se preskušajo in poverjajo saharometri, ki ustrezajo spredaj stoječim določilom, pri c. kr. komisiji za pravilni meroskus (na Dunaju, II., Praška državna cesta [Prager Reichsstraße] št. 1, poštni dostavni okraj XX/2).

Preden se popreskusijo ti saharometri, morajo vobče mesec dni poprej (počenshi od časa, ko so bili prineseni), ležati pri c. kr. komisiji za pravilni meroskus.

C. kr. komisija za pravilni meroskus pa je pooblaščenca, ta čas ležanja okrajšati, ako je instrument dokazno narejen iz takega stekla, pri katerem so s časom nastajajoče premene v telesnini in obliki, kakor kaže izkušnja, le majhne.

6. Gorenjim pogojem ustrezajoči instrumenti se kolkujejo na držaju med lego pečatnega voska in lestvico in na saharometrovm telesu na vsakem z znamenjem orla .

Večjemu kolkovnemu znamenju na saharometrovm telesu se pridene tekoče število zapisnika.

7. K vsakemu poverjenemu saharometru se izda izvidnica; ta obseza fabrikijsko številko, uradno številko zapisnika, mesec in leto nareje instrumenta, njegovo težo in potrdilo o plačani meroskusnini. Izvidnici je pridano navodilo za rabo s potrebnimi redukcijskimi tablamii vred.

Za vsak saharometer, ki se iz katerega koli razloga zavrne od meroskusa, oziroma kolkovanja, se izda vračilnica, ki obsega povedbo poistinjenih nedostatkov in tako tudi potrdilo o plačani pristojbini (manipulacijska pristojbina ali vračilna pristojbina, primer. oddelek III, točko 9 in 10).

8. Če se je stranki izgubila k saharometru pripadna izvidnica, ali če je postala nerabna, je moči pri c. kr. komisiji za pravilni meroskus poprositi za drugopis.

Za vsak posamezni drugopis potrebno kolkovno znamko za dve kroni je priložiti kolku zavezani prošnji in v vlogi je povedati uradno zapisniško številko, pod katero je bil saharometer poverjen, fabrikijsko številko instrumenta ter ime in bivališče saharometrovega narejalca.

Za izdajo drugopisa je, če ni pri roki izvirne izvidnice, plačati znesek 2 K 40 h, če pa je, znesek 80 h.

III. Pristojbine za meroskusno preskušnjo in poveritev.

9. Za saharometre, ki se zaradi lahko vidnih konstrukcijskih nedostatkov zavrnejo od meroskusne obravnave, je plačati šestdeset vinarjev manipulacijske pristojbine za vsakega.

10. Za saharometre, za katere se je pri izvedeni popreskušnji spoznalo, da ne ustrezajo za uradno poveritev postavljenim pogojem, znaša pristojbina 10 K za vsakega.

V tem, kakor tudi v prej navedenem primeru, dojdejo saharometri stranki z izdano vračilnico, na kateri se uradno potrjuje plačana vračilna, oziroma manipulacijska pristojbina (primer. oddelek II, točko 7, alineo 2).

11. Za meroskusno preskušnjo in poveritev saharometrov je plačati 20 K pristojbine (primer. oddelek II, točko 7).

IV. Vnovična meroskusna preskušnja, oziroma poveritev (dodatni meroskus).

12. Dobro je, saharometre v primernih dobah dati v vnovično meroskusno preskušnjo, oziroma poveritev, ker kaže izkušnja, da lahko nastanejo deformacije saharometrovega telesa in tudi masne izgube, ki utegnejo kaziti podatke instrumenta.

Za kako vnovično preskušnjo, oziroma poveritev saharometra, je plačati v predstojećem oddelku III navedene pristojbine.

Na Dunaju, 23. dne junija 1906. l.

C. kr. komisija za pravilni meroskus:

Lang s. r.

162.

Ukaz ministrstva za bogočastje in nauk z dne 27. julija 1906. l.,

s katerim se deloma dopolnjuje ukaz z dne 21. avgusta 1871. l. (drž. zak. št. 107) glede predpisa o preskušnjah kandidatov za učiteljsko službo petja na srednjih šolah in učiteljskih, nadalje goslanja, orgljanja in igranja na klavir na učiteljskih.

Deloma dopolnjuje ukaz ministrstva za bogočastje in nauk z dne 21. avgusta 1871. l. (drž. zak. št. 107) sem spoznal za dobro zaukazati, da bodo abiturijenti tečajev za izobrazbo učiteljev na dunajskem konservatoriju, ki pridobé v bodoče zrelostno izpričevalo, gledé dokaza učne usposobljenosti za poučevanje orgljanja na moških (ženskih) učiteljskih enaki tistim kandidatom, ki so to učno usposobljenost dokazali v zmislu omenjenega ukaza z uspešno opravljeno preskušnjo pred tam oznamenjeno preskuševalno komisijo.

Marchet s. r.

163.

Razglas finančnega ministrstva z dne 27. julija 1906. l.,

da se opravi natiskovanja kolkovnih znamenj in kolkovanja inozemskih vrednostnih papirjev od dohodarstvenega in kolkovnega urada prenašajo finančni deželni blagajnici v Trstu.

Z ozirom na točko 1, odstavek 3 ukaza finančnega ministrstva z dne 1. decembra 1899. l. (drž. zak. št. 239) in § 2, točko 2 ukaza finančnega ministrstva z dne 23. februarja 1900. l. (drž. zak. št. 36) o uradnem natiskovanju kolkovnih vrednostnic, nadalje z ozirom na ukaz finančnega ministrstva z dne 16. maja 1906. l. (drž. zak. št. 103) o seznamu uradov, pooblaščenih za prekolkovanje inozemskih vrednostnih papirjev, se naznanja, da so opravila uradnega natiskovanja kolkovnih vrednostnic na račune, vozne liste in nepopisan papir in prekolkovanja kolkovnih znamk na inozemskih vrednostnih papirjih v Trstu od 1. dne julija 1906. l. počenši namesto dohodarstvenega in kolkovnega urada poverjena finančni deželni blagajnici tam.

Korytowski s. r.

164.**Ukaz finančnega ministrstva z dne 27. julija 1906. l.**

o izpremembi rokov za vplačevanje hišne najmarine v okraju za pobiranje davkov Most.

Na podstavi zakona z dne 11. junija 1894. l. (drž. zak. št. 110) se ukazuje, da je hišno najmarino, ki jo je bilo v okraju za pobiranje davkov Most vplačevati po doslej veljajočih določilih v četrletnih, predplačnih, 1. dne januarja, 1. dne aprila, 1. dne julija in 1. dne oktobra dospelih obrokih, v tem okraju za pobiranje davkov odslej plačevati v štirih enakih 1. dne februarja, 1. dne maja, 1. dne avgusta in 1. dne novembra vsakega leta dospelih obrokih.

Enaki vplačilni rokovi naj veljajo po § 7 zakona z dne 9. februarja 1882. l. (drž. zak. št. 17) tudi za 5°/_oni davek od čistega donosa poslopij, ki so docela ali deloma oproščena hišne najmarine iz naslova stavbstva.

Ta ukaz dobi moč s 1. dnem oktobra 1906. l.

Korytowski s. r.

165.**Razglas trgovinskega ministrstva z dne 30. julija 1906. l.,**

s katerim se predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi edino za tehtanje prtljage potovalcem po železnici (potne prtljage) določene tehtnice mostovnice s kazalcem objavljajo v izpremenjenem in dopolnjenem besedilu.

Na podstavi ukaza trgovinskega ministrstva z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) se v nastopnem javno naznanjajo po c. kr. komisiji za pravilni meroskus v izpremenjenem in dopolnjenem besedilu izdani, gledé pristojbin po trgovinskem ministrstvu odobreni predpisi o meroskusnouradni preskušnji in poveritvi tehtnice mostovnice s kazalcem, ki je določena edino le za tehtanje prtljage potovalcem po železnici (potne prtljage).

Ti predpisi stopijo v moč z dnem, katerega se razglasé; hkratu se razveljavljajo z razglasom trgovinskega ministrstva z dne 9. julija 1889. l. (drž. zak. št. 115), oziroma v ukazniku za meroskustvo

št. 32 iz l. 1889. gledé iste tehtnice objavljeni predpisi.

Tehtnice mostovnice s kazalcem za prtljago potovalcem po železnici (potno prtljago), ki so izdelane po nazadnje omenjenih dosedanjih predpisih, pa se smejo še do 31. dne decembra 1910. l. dodatno preskušati.

Fort s. r.

Predpisi

o meroskusno-uradni preskušnji in poveritvi tehtnice mostovnice s kazalcem, določene edino le za tehtanje prtljage potovalcem po železnici (potne prtljage).

I. Popis tehtnice in kako deluje.

Razkaz take tehtnice mostovnice s kazalcem se predočuje s priloženo podobo.

1. Za vzprejem bremena služeči most sloni na pripustnem vzvodnem sestavu. Od končne ostrice pripadajočega prenosnega vzvoda gre vlačni drog h , ki prenese gibanje na kazalo, ki sestoji v glavnem iz gredeljnice, vmesnega vzvoda in vretena, ki nosi kazalce, in čigar uredba brez zaporne priprave je razvidna iz risbe.

2. V obliki krogovih izsekov narejena dela A in B tvorita krajšo in del D daljšo ramo neenakoramne gredeljnice z vrtilno osjo pri c .

Pod to gredeljnico je v stojalu E ležeči vmesni vzvod F , na čigar ramah sta pritrjeni ostrici d in f .

Na ostrici f , ki je najbližja vrtilni osi g tega vzvoda, je obešen vzvodni sestav, ki nosi most, z vlačnim drogom h , ostrica d pa je zvezana s krajšo ramo gredeljnice z vlačnim drogom i , čigar gornji konec prehaja v jekleno vez k , pritrjeno na upognjeni površini dela A .

Pravtako je na zakrivljeni površini dela B in na zunanji krivini ob neobremenjeni tehtnici navzdol obrnjene rame D gredeljnice, pritrjena po ena jeklena vez (l in m), izmed katerih je prva zvezana z vretenom o , nameščenim na kazalčevem valju n , druga pa obtežena s konstantno protiutežjo G .

Da gredó kazalci nazaj, kadar obremenitev pomenjuje, je na kazalčevem vretenu n pritrjen še drugi valj, ki je v podobi zakrit z valjem o , na katerem deluje protiutež p s pomočjo jeklene vezi.

3. Na kazalčevem vretenu sta dva kazalca pri-
trjena tako, da se more napoved teže čitati na oboje-
stransko nameščenih cifrenicah tehtnice.

Te cifrenice je treba napraviti ali iz kovine ali
pa iz močnega na kovinski ploči trdno nalepljenega
papirja.

Delitev (lestvica) cifrenic mora teči po celih
kilogramih in delitveni presledek ne sme znašati
manj nego 3 mm. Delitvene črte morajo biti pri-
merno debele in dobro vidne.

Pet- in desetkilogramske črte naj bodo nekoliko
daljše nego druge delitvene črte in razen tega je
treba desetkilogramske črte razločno ošteviliti.

Delitev mora imeti oznamenilo „kilogram“.

Ako je cifrenica narejena iz kovine (glej zgoraj),
morajo biti tikoma pri prvi in zadnji delitveni črti
lestvice nameščene kositrove in svinčene kapice, da
vzprejmejo meroskusne kolke.

4. Na cifrenici je treba namestiti oznamenilo:
„Tehtnica mostovnica s kazalcem za prtljago popot-
nikov po železnici“ ali „Tehtnica mostovnica za
potno prtljago“ in fabrikacijsko številko.

5. S fabrikacijsko številko (prim. točko 4) je
oznameniti tudi konstantno protiutež G .

6. Cifrenici morata imeti vsaka eno branilno
steklo, ki je v kovinski okvir vstavljeno od znotraj.
Zapora teh kovinskih okvirov mora biti tako urejena,
da se more ob meroskusu s kolkovanjem na svin-
čenih ali kositrovih kapljah ali z nadetjem plombe-
nega kolka meroskusno-uradno zavarovati.

7. Okoli vrtilne osi g premični vmesni vzvod F
(prim. podobo) nosi uredbeno utež (vijakovo utež) H ,
ki služi za iztarovanje tehtnice in ki mora biti ozna-
menjena s črko „ T “ ali z besedo „Tara“.

8. Ako se naj rabi tehtnica tako, da se na njen
most zapeljejo in tehtajo vozički ali „rodli“, na ka-
terih je naložena prtljaga, mora biti na vmesnem
vzvodu F nameščeno še jabolko K , ki služi za iz-
tarovanje omenjenih „rodlov“, kojih običajna teža
znaša 50, 100, 150 ali 200 kg.

V tem primeru je treba potem na daljši rami
vmesnega vzvoda F narediti 0-črto za začetno stanje
jabolka K in primerno poprej navedenim težnim
vrednostim vozičkov za prtljago, znamke 50, 100,
150, 200 s pristavkom oznamenila „kg“.

9. Največja nosilnost, ki se čita na cifrenici,
ne sme znašati manj nego 200 kg in ne več nego
500 kg.

10. Da ne omahujejo kazalci, se lahko vlačni
drog i pod d podaljša in zveže s tankim betom, ki
se vtika v valjar, napolnjen z vodo ali glicerinom,
ne da bi se dotikal njihovih sten.

11. Tehtnica mora imeti nihalen kazalec, čigar
prosta dolžina znašaj vsaj 300 mm.

II. Meroskušališče, preskušnja in kolko- vanje.

12. Prej popisano tehtnico mostovnico s ka-
zalcem je treba vsakčas meroskusno-uradno presku-
siti in poveriti na mestu, kjer se rabi. Izvršiti
uradno dejanje ima pravico vsak za meroskus
tehtnic upravičen meroskusni urad.

13. Ob meroskusu teh tehtnic je ravnati tako,
kakor je povedano v navodilu, in kolkovati je tehtnico
samo tedaj,

a) če razlika napovedi lestvic na obeh cifrenicah
od dolžnih napovedi med ničlo 250 kg znaša
500 g največ, pri večjih napovedih nego
200 kg pa ne več nego $\frac{1}{500}$ dotične dolžne
napovedi in

b) če se ta vrednost meje pogreškov ne preseže,
tudi če se isto breme ponovno položi na raz-
lična mesta mosta.

14. Kolkuje se tikoma pri prvi in zadnji de-
litveni črti lestvic obeh cifrenic (prim. točko 3); na
vsaki cifrenici je enemu izmed kolkov dodati letno
številko. Razen tega se kolkujejo:

Konstantna protiutež G in sicer pod fabrika-
cijsko številko (prim. točko 5), nadalje vmesni
vzvod F ali na tem vmesnem vzvodu eventualno na-
meščena uredba jabolka (prim. točko 8) in končno
zapora kovinskega okvira, v katerega sta vstavljene
branični stekli za cifrenici (prim. točko 6).

III. Meroskusne pristojbine.

15. Za meroskus, oziroma preskušnjo brez
kolkovanja tehtnic mostovnic s kazalcem za prtljago
popotnikov po železnici je plačati pristojbine, usta-
novljene za strassburške tehtnice mostovnice z enako
nosilnostjo.

16. Stranka mora razen tega plačati stroške, da se pošlje meroskusni organ, in mora poskrbeti, da se pripravi delovna pomoč. Pripraviti mora nadalje potrebne obremenilne uteži, za katere se lahko rabijo tudi preskušene trgovinske uteži.

Na zahtevanje stranke se eventualno lahko prizvame za uradno dejanje tudi meroskuno-uradno obremenilno gradivo; v tem primeru mora nastale stroške tudi plačati stranka.

17. Ako omenja tarifa v določenih primerih kako oprostitev od pristojbin ali znižano pristojbino (primerjaj uvodne opazke k tarifi meroskusnih pristojbin, točko 2, odstavek 2, drž. zak. št. 171 iz l. 1872., nadalje ministrstvena ukaza z dne 8. novembra 1899. l. (drž. zak. št. 226 in 227), se do-

voljuje tudi ob preskušnji, oziroma poveritvi omenjenih tehtnic mostovnic s kazalcem.

IV. Dodatni meroskus.

18. Tehtnice mostovnice s kazalcem za prtljago popotnikov po železnici (potno prtljago) so podvržene obdobjnemu dodatnemu meroskusu pred pretekem vsakega drugega leta, ter dodatnemu meroskusu, ako izgubé sposobnost za rabo.

Pri dodatnem meroskusu veljajo gledé mej pogreškov dvojne vrednosti, kakor za prvi meroskus (prim. točko 13).

Na Dunaju, 23. dne junija 1906.

C. kr. komisija za pravilni meroskus:
Lang s. r.

